

Apostolische reis naar Sydney (Australië) ter gelegenheid
van de 23ste Wereldjongerendag (12-21 juli 2008)

Ontmoeting met vertegenwoordigers van andere godsdiensten

Toespraak

Kapittelzaal van St. Mary's Cathedral, Sydney

vrijdag 18 juli 2008

Dierbare vrienden,

Ik richt een hartelijke groet van vrede en welwillendheid tot u allen hier als vertegenwoordigers van verschillende religieuze tradities in Australië. Verheugd over deze ontmoeting, dank ik rabbi Jeremy Lawrence en sjeik Mohamadu Saleem voor de welkomstwoorden die zij hebben uitgesproken in naam van zichzelf en van hun respectievelijke geloofsgemeenschappen.

Australië is bekend om de sympathieke wijze waarop het volk burens en bezoekers bejegt. Het is een volk dat vrijheid van godsdienst hoog in het vaandel heeft. Uw land erkent dat eerbied voor dit grondrecht mensen de vrije ruimte geeft God te aanbidden volgens hun geweten, hun geest te voeden, en te handelen naar de ethische overtuigingen die uit hun geloof voortvloeien.

Een harmonieuze verhouding tussen godsdienst en openbaar leven is des te belangrijker in een tijd waarin sommige mensen

godsdienst zijn gaan beschouwen als een oorzaak van verdeeldheid eerder dan als een kracht die samenbindt. In een wereld die bedreigd wordt door boosaardige en willekeurige vormen van geweld, roept de verenigde stem van godsdienstige mensen naties en gemeenschappen op conflicten op vreedzame wijze op te lossen, en met volledig respect voor de menselijke waardigheid. Eén van de vele manieren waarop godsdienst de mensheid ten dienste staat is het aanbieden van een visie op de menselijke persoon, die de nadruk legt op ons ingeboren streven edelmoedig te leven en

vriendschapsbanden aan te knopen met onze naasten. Ten diepste kunnen menselijke verhoudingen niet bepaald worden in termen van macht, overheersing en eigenbelang. Ze weerspiegelen en vervolmaken veeleer de natuurlijke neiging van de mens om in gemeenschap en eensgezindheid met anderen te leven.

Het in het hart van mensen gewortelde religieuze gevoel doet mannen en vrouwen openstaan voor God en brengt hen tot de ontdekking dat persoonlijke vervulling niet bestaat uit de zelfzuchtige bevrediging van kortstondige verlangens. Het leidt er juist toe dat we tegemoet komen aan de noden van anderen en zoeken naar concrete manieren om bij te dragen aan het algemeen welzijn. Godsdiensten spelen wat dit betreft een speciale rol, want ze leren de mensen dat waarachtige dienstverlening offer en zelfbeheersing vereist, eigenschappen die moeten worden aangekweekt door zelfverloochening, matigheid en een bescheiden gebruik van de goederen van deze wereld. Zo worden mensen ertoe gebracht het leefmilieu te beschouwen als een wonder dat overwogen en geëerbiedigd moet worden, en niet als een product voor gewoon gebruik. Het is aan gelovige mensen te laten zien dat het mogelijk is vreugde te vinden in eenvoudig en bescheiden leven, daarbij edelmoedig delend van de eigen overvloed met mensen die gebrek lijden.

Vrienden, u zult het zeker met mij eens zijn dat deze waarden bijzonder belangrijk zijn voor de goede vorming van jonge mensen, die zo vaak in de bekoring zijn het leven zelf als een consumptieartikel te beschouwen. Ook zij zijn in staat tot zelfbeheersing: bij sport, bij de schepende kunst, bij hun academische studies

nemen ze die uitdaging graag aan. Het kan toch niet ontkend worden dat veel jonge mensen, als ze zich voor grote idealen gesteld zien, zich aangetrokken voelen tot een ascetische levensstijl en het praktiseren van morele deugd, door zelfrespect en de zorg voor anderen? Ze genieten ervan de gave van de schepping te overwegen en worden geboeid door het mysterie van het transcendente. In dit opzicht zouden zowel confessionele scholen als staatsscholen nog meer kunnen doen om de spirituele dimensie van iedere jonge mens te bevorderen. In Australië is, zoals ook elders, godsdienst een beweegreden geweest voor het oprichten van veel onderwijsinstellingen, en het is terecht dat godsdienst vandaag de dag nog steeds een plaats heeft in het leerplan van scholen. Opvoeding is dikwijls een thema bij de beraadslagingen van de *Interfaith Cooperation for Peace and Harmony* en ik wil de deelnemers aan dit initiatief van harte aanmoedigen het gesprek voort te zetten over de waarden die de intellectuele, menselijke en godsdienstige dimensies van een goede opvoeding samenbrengen.

De wereldgodsdiensten vragen steeds de aandacht voor het wonder van het menselijk bestaan. Wie verbaast zich niet over de kracht van het verstand om de geheimen van de natuur door wetenschappelijke ontdekkingen te doorgronden? Wie voelt geen emotie bij de gedachte een visioen voor de toekomst te ontwikkelen? Wie is niet onder de indruk van de kracht van de menselijke geest zich doelen te stellen en manieren te ontwikkelen om die te bereiken? Mannen en vrouwen zijn niet alleen begiftigd met de mogelijkheid zich voor te stellen hoe de dingen beter zouden kunnen zijn, maar ze kunnen hun energie ook inzetten om ze te verbeteren. Wij zijn ons bewust van onze unieke rela-

tie tot het rijk van de natuur. Als we dan geloven dat we niet zijn onderworpen aan de wetten van het materiële universum op de manier waarop de rest van de schepping dat is, moeten we dan goedheid, medelijden, vrijheid, solidariteit en respect voor ieder individu niet maken tot een essentieel deel van ons visioen voor een menselijker toekomst?

Toch dwingt godsdienst, door ons te herinneren aan menselijke eindigheid en zwakheid, er ons ook toe onze ultieme hoop niet te vestigen op deze vergankelijke wereld. De mens is “niet meer dan een ademtocht, zijn dagen vergaan als een vluchtige schaduw” (Ps 144,4). Wij hebben allemaal de teleurstelling ervaren het goede dat we wilden doen niet te kunnen volbrengen, evenals het probleem om in complexe situaties de juiste keuze te maken.

De Kerk deelt deze waarnemingen met andere godsdiensten. Bewogen door liefde benadert zij de dialoog, in het geloof dat de ware bron van vrijheid te vinden is in de persoon van Jezus van Nazaret. Christenen geloven dat Hij het menselijk potentieel voor deugd en goedheid volledig ontsluit en dat Hij ons bevrijdt van zonde en duisternis. De universaliteit van de menselijke ervaring, die alle geografische grenzen en culturele beperkingen overschrijdt, maakt het de aanhangers van verschillende godsdiensten mogelijk de dialoog aan te gaan, om intensief bezig te zijn met het mysterie van de vreugde en het lijden van het leven. Op dit gebied zoekt de Kerk geestdriftig naar mogelijkheden om te luisteren naar de geestelijke ervaring van andere godsdiensten. We zouden kunnen zeggen dat alle godsdiensten ernaar streven door te dringen in de diepe betekenis van het menselijk bestaan door dit te verbinden aan een

oorsprong of beginsel dat daar buiten ligt. Godsdiensten bieden een poging de kosmos te begrijpen als iets dat van deze oorsprong of dit beginsel uitgaat en ernaar terugkeert. Christenen geloven dat God deze oorsprong en dit beginsel heeft geopenbaard in Jezus, Die de bijbel de “Alfa en de Omega” noemt (vgl. Apk 1,8; 22,1).

Dierbare vrienden, ik ben naar Australië gekomen als ambassadeur van de vrede. Daarom ben ik gelukkig dat ik u mag ontmoeten, u, met wie ik zowel het verlangen als de wens deel de wereld te helpen de vrede te bereiken. Onze zoektocht naar vrede gaat hand in hand met onze zoektocht naar zin, want in de ontdekking van de waarheid vinden we de zekere weg naar de vrede.¹ Onze poging om verzoening tussen de volken te bewerkstelligen ontspringt uit en leidt tot die waarheid die het leven zin geeft. Godsdienst brengt vrede, maar nog belangrijker, godsdienst wekt in de menselijke geest dorst naar waarheid en honger naar deugd. Mogen wij iedereen – en in het bijzonder de jongeren – aanmoedigen zich te verwonderen over de schoonheid van het leven, te zoeken naar de ultieme betekenis ervan en ernaar te streven de geweldige mogelijkheden die het biedt te verwerkelijken!

Met deze gevoelens van respect en beemoediging beveel ik u aan bij de voorzienigheid van de almachtige God en verzeker ik u van mijn gebeden voor u en voor uw geliefden, voor de leden van uw gemeenschappen en voor alle burgers van Australië.

© Copyright 2008 – Libreria Editrice Vaticana / R.-K. Kerkgenootschap in Nederland

Vertaling: dr. N. Stienstra

1. Vgl. Benedictus XVI, Boodschap ter gelegenheid van de 39ste Internationale Dag voor de Vrede, 1 januari 2006 (8 december 2005), in: *Kerkelijke documentatie* 34/2 (7 april 2006), 39-45.